

Lichtenštejnské knížectví, Mekka správy majetku

- **Jakub Hollmann** , společník advokátní kanceláře Portos a předseda správní rady CCS Premium Trust
- **Jiří Tregler** , advokátní koncipient advokátní kanceláře Portos a senior konzultant společnosti CCS Premium Trust

EKONOM 14. 11. 2024

Proč Lichtenštejnsko patří mezi přední světové destinace při volbě majetkových struktur, které slouží ke správě majetku?

Lichtenštejnsko se co do HDP na obyvatele dlouhodobě řadí

na přední světové příčky. Přestože země není členem Evropské unie, je součástí Evropského hospodářského prostoru i schengenského prostoru, díky čemuž je schopna udržovat úzké obchodní vztahy s unií bez nutnosti dodržování veškeré její regulace. Tato specifická pozice, ve spojení se stabilní právní úpravou, přispívá k atraktivitě Lichtenštejnska a vytváří ideální prostředí pro finance z celého světa a současně i pro trustové a nadační struktury, které mají v této zemi téměř stoletou tradici.

Ekonomicky je Lichtenštejnsko silně propojeno s mezinárodními trhy, a to zejména díky celní unii se Švýcarskem, s nímž sdílí měnu –

švýcarský frank. Dalším faktorem je pak i to, že v Lichtenštejnsku sídlí řada privátních bank a přitéká sem kapitál ze všech koutů světa. Lichtenštejnsko je tak například úzce propojeno i s americkými bankovními a finančními trhy.

Základna pro předávání majetku

Lichtenštejnský právní systém je známý především svou stabilitou, což vytváří příznivé podmínky pro investory a zájemce o založení entit, které mají sloužit ke správě majetku napříč generacemi. Ačkoli Lichtenštejnsko sdílí s Českou republikou kontinentální právní systém, lichtenštejnská legislativa se snažila co nejvěrněji převzít právní úpravu trustů z common law a tuto přizpůsobit právě evropskému kontinentálnímu právnímu systému. Naopak, úprava tamních nadací je založena na základech kontinentálního práva.

Právní řád Lichtenštejnska obsahuje úpravu několika entit, které mohou sloužit k zajištění uchování rodinného majetku, jeho mezigeneračnímu předání a další řadě cílů, kvůli kterým může zakladatel entitu vytvořit. Nejčastěji využívanými entitami jsou trusty a nadace. Pro doplnění kontextu je důležité dodat, že ve vztahu k oběma uvedeným entitám je právní úprava velice stabilní a v průběhu let doznala pouze drobných změn, což garantuje vysokou právní jistotu a předvídatelnost.

Trusty

Lichtenštejnský trust je dlouhodobě zavedeným nástrojem, který slouží ke správě majetku. V rámci procesu zakládání trustu zakladatel převádí svůj majetek na trusteeho – správce, který je jeho formálním vlastníkem a spravuje jej pro beneficienta v souladu se stanoveným účelem.

Trust vzniká (kromě jiného) na základě písemné dohody mezi zakladatelem a správcem, přičemž musí být výslovně uvedeno, že účelem této dohody je zřízení trustu. Podobně jako české svěřenské fondy musí být lichtenštejnské trusty zpravidla zapsány ve veřejné evidenci, existují nicméně výjimky. V případě, že je kopie zakladatelské dokumentace uložena u speciálního orgánu, konkrétně se jedná o Amt für Justiz, a pokud je tak učiněno do 12 měsíců od založení trustu, povinnost veřejného zápisu odpadá, což může přispět ke zvýšení anonymity.

Mezi hlavní výhody trustu patří ochrana informací uvedených v zakladatelských dokumentech a neexistence práva beneficentů rozhodnout o zániku trustu. Při vhodném nastavení je pak možné docílit i toho, že beneficenti nebudou mít přístup k zakladatelské dokumentaci jako takové. V praxi se můžeme setkat s celou řadou typů trustů, jako je například takzvaný discretionary trust, ve kterém správce rozhoduje o plnění dle svého uvážení; dále charitable trust, který se vyznačuje tím, že je neodvolatelný a určený k podpoře charitativních účelů; v neposlední řadě za zmínku stojí i special purpose trust, jinými slovy obchodní trust, jehož prostřednictvím mateřská společnost drží aktiva. Vyloučené pak nejsou ani kombinace uvedených nastavení a s obdobným přístupem se můžeme setkat i u lichtenštejnských nadací.

Nadace

Lichtenštejnská nadace je na rozdíl od trustu zakládána jako právnická osoba, a to jednostranným projevem vůle zakladatele. Slouží ke specifickému účelu a je právně i ekonomicky nezávislá. Organizačně-strukturální stránka lichtenštejnské nadace je velmi flexibilní a poskytuje zakladateli značnou volnost při nastavování jejího fungování.

Podnikání je u lichtenštejnské nadace obecně povoleno s určitými omezeními, a to i s ohledem na to, že je pojem podnikání vykládán v rámci lichtenštejnské právní úpravy rozdílně – zahrnuje i činnosti, které nejsou primárně zaměřeny na generování zisku.

Stabilita zajištěná knížetem

Příznivý přístup lichtenštejnské jurisdikce ke správě majetku se projevuje například i ve značném zjednodušení a zrychlení procesů spojených s registrací a zakládáním výše zmíněných entit, stejně jako s procesy souvisejícími s majetkovými transakcemi. Zcela zásadní roli pak hraje i politická stabilita, která je výsledkem dlouhodobého vládnutí knížecí rodiny. Efektivní řízení státu ve spojení s uvedeným poskytuje lichtenštejnskému systému silné zázemí pro zajištění ochrany právních, ale zejména i ekonomických zájmů domácích a zahraničních investorů a dále rovněž prospívá rodinám z celého světa, které v Lichtenštejnsku vytvářejí své struktury.

Podobně jako právní řád je i daňový systém Lichtenštejnska známý svou stabilitou a transparentností. Právnícké osoby podléhají dani ze zisku ve výši 12,5 procenta, což je atraktivní sazba i ve srovnání s jinými evropskými státy. Uvedené se však neuplatní v případech, kdy například nadace neslouží k podnikatelským účelům. V takovém případě se uplatní roční flat fee, jež činí 1800 švýcarských franků, daňová zátěž je tedy skutečně minimální. Při nastavení a posuzování daňových dopadů je nicméně zásadní zohlednit i daňovou rezidenci beneficentů majetkové struktury. Ve zkratce lze říct, že pokud si založí český daňový rezident majetkovou strukturu v Lichtenštejnsku, tak zdanění samotné struktury bude podléhat daňové úpravě Lichtenštejnského knížectví, zatímco plnění beneficentům a související daňové povinnosti podléhají daňové úpravě státu, jehož je beneficent rezidentem. V uvedeném případě pak půjde o české daňové předpisy.

I přes svou malou rozlohu se Lichtenštejnské knížectví vyznačuje právní, ekonomickou a bankovní atraktivitou. Díky právní a daňové stabilitě a politicky efektivnímu řízení se tento stát řadí mezi přední destinace, které zakladatelé volí při zakládání entit sloužících k dlouhodobé správě majetku a jeho mezigeneračnímu předání. Mezi nejčastěji volené entity se řadí trusty a nadace, které se i přes své odlišnosti vyznačují společným znakem, a to velkou mírou flexibility při jejich nastavení. Atraktivitu těchto entit a lichtenštejnské jurisdikce zvyšuje i zmíněná stabilní právní úprava. Současně je třeba zmínit, že Lichtenštejnské knížectví není členským státem EU, což mu v některých aspektech též dodává určitou výhodu.